

[III m 5]

QUI SE VOLET metrum quintum quod dicitur parthemiaccum de quo habitum est supra libro secundo metro quinto, in quo ostendit quomodo ⁴ vera potencia est acquirenda dicens quod ⁴ vera potencia consistit¹ in reprimendo ⁴ viciosos motus et concupiscencias inordinatas quia sine hoc nullus quantumcumque dominetur ⁴ vera potens est. Dicit ergo ILLE QUI VOLET SE ESSE POTENTEM DOMET ANIMOS id est motus² animi FEROCES id est crudeles quia crudelitate³ homo feris assimilatur. Unde Seneca libro tertio de ira ad Novatum narrans quo modo Lisimacus rex Thelessorum Rodium amicum suum deturpaverit⁴ aures et nares abscindendo ac in cavae ⁴ velut noyum animal pascendo subiungit in fine quod cum dissimilimus⁵ esset homini qui talia paciebatur⁷ tamen dissimilior erat qui faciebat. Nec solum cohibenda ferocitas ut homo sit ⁴ vere potens sed (3) NEC SUBMITTAT COLLA VICTA LIBIDINE⁸ FEDIS HABENIS id est ⁴ viciosis motibus. (5) ETENIM LICET INDICA TELLUS TREMESCAT TUA⁹ IURA LONGE id est licet potestas tue iurisdiccionis longe se

---

a xvii, c. 3-4

1 consistit RO consistat J constat P / 2 motus RPO om. J /

3 crudelitate RPO tradelitate J / 4 narrans RPO monstrans J /

5 deturpaverit PO deturpavit R deturpauit J / 6 cum dissimilimus RO cum dissimilis P credissimilimus J / 7 paciebatur RPO pavebatur J /

8 libidine RPO libidinem J / 9 tua JO om. RP /

[III m 5]

extendat usque ad Indianam que est ultima provincia Asie inter
 orientem et meridiem¹⁰ sita (7) ET SERVIAT ULTIMA TYLE que est
 insula ultra Britanniam inter occidentem et septentrionem sita
 a sole nomen habens sicut dicit¹¹ Ysidorus libro nono capitulo de
 insulis quia in ea solsticium est¹² uerum sol facit et nullus ultra
 eam dies est unde pigrum et concretum est eius mare (8) TAMEN NON
 POSSE PELLERE ATRAS id est obscuras CURAS id est sollicitudines
^u viciosas que obscurant ^u virtutem (9) FUGAREQUE MISERAS QUERELAS
 scilicet quo proveniunt ex adversitate fortune de qua proprium
 est miserorum conqueri (10) POTENCIA NON EST. Unde de Alexandro
 Macedonensi dicit Seneca in¹² quadam epistula ad Lucillium (que
 sic incipit: Desideras tibi scribi): Alexander Persas Hyrcanos et
 Indos et quicquid gencium usque in oceanum extendit oriens
^u vastabat fugabatque sed ipse¹³ modo occiso amico modo amisso
 iacebat in tenebris alias scelus alias desiderium suum merens
 vixit tot regum atque populorum ire tristicieque succumbens.
¹⁴ Id enim egerat ut omnia pocius in potestate haberet quam suos
 affectus.

2 XIV vi, 4

113, 29 et s.

10 meridiem RPO miridiem J / 11 dicit PO hñs R ostendit J /

12 seneca in RPO senim J / 13 sed ipse RPO si ipse J /

14 id RPO idem J /